

Вісник Запорізького націо-нального університету : зб. наук. праць. Філологічні науки. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2012. С. 140–145.

УДК 811.16/.2.1'373.611

МОРФОНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЛОВОТВІРНИХ ГНІЗД ІЗ ВЕРШИННИМ ДІЄСЛОВОМ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Демешко І. М., к. філол. н., доцент

Кіровоградський державний педагогічний університет імені В. Винниченка

У статті окреслено перспективу дослідження девербативів у сучасному мовознавстві, визначено особливості морфонологічних закономірностей у віддієслівних словотвірних гніздах з вершинним дієсловом іншомовного походження.

Ключові слова: словотвірна морфологія, девербативи, морфонема, словотвірна парадигма, словотвірне гніздо.

Демешко И. Н. МОРФОНОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ГНЕЗД СИСХОДНЫМ ГЛАГОЛОМ ИНОЯЗЫЧНОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ / Кировоградский государственный педагогический университет имени В. Винниченко, Украина.

В статье очерчено перспективу исследования девербативов в современном языковедении, определено особенности морфонологических закономерностей в отглагольных словообразовательных гнездах с вершинным глаголом иноязычного происхождения.

Ключевые слова: словообразовательная морфология, девербативы, морфонема, словообразовательная парадигма, словообразовательное гнездо.

Demeshko I. M. MORPHONOLOGICAL CHARACTERISTIC OF DERIVATIONAL UNITS WITH THE APICAL VERB OF FOREIGN ORIGIN / Kirovohrad State Pedagogical University named after V. Vynnychenko, Ukraine.

The article outlines the perspective of researching of deverbatives in modern linguistics. The peculiarities of morphonological regularities in verbal derivational unit with the apical verb of foreign origin are defined.

Key words: word-building morphonology, deverbatives, morphoneme, derivational paradigm, derivational unit.

На сучасному етапі морфонологічний аспект в аналізі словотвору досліджується в слов'янських, германських, балканських, тюркських мовах, однак ті численні праці не дають ряд надзвичайно важливих для мови питань, зокрема, таких, як процедурні питання морфонологічного аналізу, морфонологічні особливості комплексних словотвірних одиниць, моделювання морфонологічної структури комплексних словотвірних одиниць, визначення функціонального навантаження словотвірних одиниць та ін. На часі ґрунтовне вивчення як теоретичних, так і практичних питань, пов'язаних із поглибленням знань про особливості функціонування морфонологічних перетворень, про їхню роль у структуруванні й групуванні словотвірних гнізд із вершиною-дієсловом; у встановленні правил зовнішньої видозміни компонентів

словотвірної структури девербативів. Актуальність дослідження зумовлена відсутністю системного дослідження в царині функціональних можливостей морфонологічних моделей, залучених до процесів віддієслівного словотворення сучасної української мови.

Дослідження словотвору як динамічної системи доцільно проводити з використанням комбінованого діасинхронного підходу і вивченням морфонологічних явищ при творенні похідних. Такий підхід дає можливість обґрунтувати інтерпретацію змін лексичної та словотвірної макросистем і спрогнозувати тенденції розвитку цих макросистем та встановити причини, зміни формального вияву морфем. Сучасний стан лінгвістичних розвідок характеризується спрямованістю уваги мовознавців до проблем становлення, розвитку і функціонування одиниць основних мовних рівнів (ярусів) і проміжних (морфонологічного, словотвірного і фразеологічного). На початку XXI ст. з'являються праці, присвячені дослідженню морфонологічної структури відіменникових словотвірних гнізд української (М.Ю. Федурко), російської мов (Г.М. Потапова), динамічних процесів морфонологічних моделей відприкметникового словотворення

(Г.В. Пристай), морфонології словозміни і словотворення білоруської мови (В.П. Русак), морфонології башкирської (Г.Р. Абдуліна), монгольської мов (С.О. Крилов). Актуальними залишаються дослідження семантичних і синтаксичних аспектів віддієслівної деривації (на матеріалі мов різної генетичної та ареальної належності), зокрема, актантних і аспектуальних дериватів, номіналізацій [3]. Водночас питання словотвірної морфонології віддієслівних дериватів в українській мові залишається відкритим. Це зумовлює актуальність дослідження словотвірної морфонології девербативів у синхронному аспекті з метою вивчення особливостей морфонологічних трансформацій дієслівних основ три-, дво- й однозонних віддієслівних похідних.

Мета пропонованої розвідки – встановити особливості морфонологічних закономірностей у віддієслівних словотвірних гніздах із вершинним дієсловом іншомовного походження. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: 1) узагальнити погляди дериватологів на словотвірну парадигму й словотвірне гніздо як комплексні одиниці словотвірної системи мови; 2) схарактеризувати структурні відношення між вершинним дієсловом та похідними одиницями; 3) виявити особливості морфонологічних закономірностей у віддієслівних словотвірних гніздах із вершинним дієсловом іншомовного походження. Комплексне вивчення морфонологічних явищ при словотворенні дає можливість виявити закономірності валентності морфем, встановити причини зміни формального вияву морфем. Словотвір української мови – це мовна суперсистема, яка становить складний об'єкт, що характеризується сукупністю різнотипних конститuentів і формою її організації, а морфонологія дає змогу встановити причини, які стимулюють зміни формального вияву морфем, сформулювати правила сполучуваності морфем певної мови. Хоча статус словотвірної морфонології як окремої автономної системи мови не є загально визнаним

фактом, однак на користь її автономності можна навести такі аргументи: 1) наявність основної мовної одиниці – морфонеми; 2) наявність автономних механізмів – морфонологічних типів, класів і моделей; 3) можливість формального моделювання похідних. Визнаючи автономність словотвірної морфонології в межах мовної макросистеми, необхідно підкреслити її особливість статусу, яка полягає в різноплановості елементів, що складають її субстанцію (сукупність різнотипних конститuentів). До “беззаперечних одиниць” словотвору, на думку вчених, належать корінь, морфема, афікс, префікс, суфікс, постфікс, інтерфікс, похідне слово, твірна база, формант, синтагма, парадигма, тип, спосіб, пара, ланцюг, ряд, гніздо [6, с. 67–68]. Наведений ряд терміноодиниць доповнимо морфонологічним типом, морфонологічним класом, морфонологічною моделлю.

У сучасній україністиці актуальним і донині залишається вивчення словотвірної системи як гніздової організації, оскільки вивчення структурно-семантичної організації словотвірного гнізда дає змогу встановити парадигматичні й синтагматичні відношення дериватів, сприяє перспективному і глибинному аналізу процесу словотворення, супутніх словотворенню морфонологічних явищ для системного підходу до вивчення дериваційної структури похідних. Проблему структурно-семантичної організації словотвірних гнізд досліджували українські мовознавці І.І. Ковалик, Н.Ф. Клименко, В.О. Горпинич, Є.А. Карпіловська, В.В. Грещук, М.І. Голянич, Н.Я. Тишківська, О.В. Дияк, Г.Я. Василевич та ін., російські мовознавці О.М. Тихонов, О.А. Земська, Ж.Ж. Варбот, О.С. Кубрякова, І.С. Улуханов, В.В. Лопатін, О.Д. Зверев, В.Г. Головін та ін. В українській дериватології узагальнення результатів вивчення словотвірних гнізд окремих коренів стало створення відповідних лексикографічних праць – Є.А. Карпіловська “Кореневий гніздовий словник української мови: Гнізда слів з вершинами – омографічними коренями” (2002 р.), Н.Ф. Клименко, Є.А. Карпіловська, Л.П. Кислюк “Шкільний словотвірний словник сучасної української мови” (2005 р.). На часі укладання гніздового словника ще не досліджених коренів (основ). Саме цей чинник сприяв вибору об’єктом дослідження словотвірні гнізда з вершинними дієсловами, вивченню морфонологічних закономірностей при творенні девербативів вербативної, субстантивної, ад’єктивної та адвербіальної зон.

Оскільки морфонологія займає проміжний рівень між фонологією і морфологією, то виникає складна залежність морфонологічних змін від результатів фонологічного і морфологічного аналізу. “...Чим більш автономний статус вона (морфонологія) набуває, тим більш очевидною стає залежність морфонології від результатів морфологічного і словотвірного аналізу” [10, с. 11], при цьому морфонологічний опис набуває аналітичного характеру [5]. Як відомо, словотвір – це функціональне поле мови, у якому тісно взаємодіють усі мовні рівні. Тому при вивченні словотвірної морфонології похідних необхідно диференціювати морфонологічні явища, зокрема морфонологічні альтернативи, що відбуваються при словозміні і при словотворенні [2, с. 84–97]. На сучасному етапі вивчення словотвірної морфонології пильнішої уваги потребує

дослідження девербативів з питомими й іншомовними коренями (основами), питання адаптації запозичених лексем, особливості сполучуваності іншомовних кореневих морфем із суфіксальними морфемами (питомими, запозиченими).

Результати аналізу засвідчують, що в кожного з морфонологічних класів найактивнішим є перший ступінь словотворення, який характеризується найбільшим розмаїттям морфонологічних моделей, а на другому й наступних – морфонологічна активність згасає, що виявляється в якісних і кількісних характеристиках: кількісне зменшення задіяних морфонологічних моделей та в їхньому типізованому характері. Омонімічні кореневі морфemi притаманні переважно питомим лексемам. У морфонологічних трансформаціях убачаємо не лише засіб формальної сумісності морфem, що супроводжують процес словотворення, а й передачі певної інформації, виконанні певних функціональних ролей, адже морфонологічні засоби інформують про формальні властивості поєднаних у дериваційному акті морфem, зокрема про особливості контактної зони (фонемну конфігурацію фіналі твірної основи та ініціалі суфікса), про поскладову організацію твірної основи, про тип акцентної позиції слова, акцентні потенції словотворчих засобів, диференціацію утворень від питомих і від запозичених слів певного граматичного класу. Створення типології морфонологічних класів, моделей девербативів з опертям на словотвірні гнізда потребує аналізу словотвірного потенціалу слів, зокрема вивчення природи відповідних зон похідних (вербативної, субстантивної, ад'єктивної, адвербіальної), що передбачає вивчення словотвірних спроможностей похідних, адже ця проблема досить актуальна при системному вивченні словотвору української мови. Морфонологічна структура словотвірної парадигми або словотвірного гнізда, до якого входить словотвірна парадигма, і зонна структура словотвірної парадигми певного ступеня словотворення пов'язані і структурно, і семантично, оскільки спрацьовують і структурний, і семантичний чинники:

ілюструвати	ілюструвати-ся	
	ілюструва- н'н' (а)	ілюстрацій- н (ий)
	ілюстр- аціj (а)	ілюстрат- івн (ий)
		ілюстратівн'- ість
		книжков- о -ілюстративн(ий)
		фото/ілюстрація
		фото/ілюстрат-ивн(ий)
	ілюстр- атор	ілюстратор- ств (о)
		ілюстратор- ськ (ий)
	ілюстрóва- н (ий) ілюстрóван'- ість	
	про -ілюструвати	

І.С. Олійник зазначає, що кожен словотвірний розряд, “охоплюючи іменники спільні за загальним значенням, має в своєму складі утворення за допомогою різних суфіксів від різних основ частин мови” [6, с. 59]. Так, від дієслів іншомовного походження утворюються агентивні назви за допомогою формантів **-ер** (*вольтиж-увá-ти* – *вольтиж-ёр*, *дириг-увá-ти* – *дириж-ёр*, *дубл'-увá-ти* – *дубл-ёр*), **-атор** (*агіт-увá-ти* – *агіт-áтор*, *імпровіз-увá-ти* – *імпровіз-áтор*, *інформ-увá-ти* – *інформ-áтор*), **-ент** (*експон-увá-ти* – *експон-éнт*), **-ник** (*дресир-увá-ти* – *дресир-óв/ник*, *татуј-увá-ти* – *татуј-ір-óв/ник*). Виразниками значення опредметненої дії виступають деривати із суфіксами **-іј-** (*дискут-увá-ти* – *дискус'-іј(а)*, *ревіз-увá-ти* – *ревіз'-іј(а)*), **-аціј-** (**-із/аціј-**) (*апроб-увá-ти* – *апроб-áціј(а)*, *іміт-увá-ти* – *іміт-áціј(а)*, *концентр-увá-ти* – *концентр-аціј(а)*, *стабіл'-із/увá-ти* – *стабіл'-із/аціј(а)*), **-аж** (*пілот-увá-ти* – *пілот-áж*, *інструкт-увá-ти* – *інструкт-áж*), **-ур-** (*корект-увá-ти* – *корект-ýр(а)*).

Урахування специфіки словотвору, що полягає передусім у тому, що з усіх мовних підсистем саме він покликаний відображати номінативну діяльність людини – формувати й забезпечувати функціонування особливих одиниць номінації – похідних слів, властивості яких є унікальними й неповторними [8, с. 113], більш перспективним вважаємо напрямок у вивченні словотвірної парадигматики, представлений працями О.А. Земської, Р.С. Манучаряна, В.В. Грещука, З.О. Валюх та ін. В україністиці словотвірну парадигму кваліфікують як комплексну одиницю, що являє собою особливу мікросистему дериватів одного ступеня творення, об'єднаних тотожністю твірної основи і протиставлених словотворчими формантами. Запропоноване витлумачення словотвірної парадигми, по-перше, найбільш ізоморфне поняттю парадигми в морфології, по-друге, на його основі можливе комплексне дослідження дериваційного потенціалу слів різної частиномовної належності: іменників, прикметників, дієслів, числівників та ін. і встановлення словотвірних значень, властивих похідним, твірні яких репрезентують ту саму лексико-семантичну або тематичну групу; по-третє, дає змогу з'ясувати, якою мірою, як і які чинники зумовлюють дериваційну поведінку мотивувальних слів і який інвентар словотворчих формантів властивий різним класам твірних слів, з якими синонімічними формантами взаємодіють твірні основи та ін. [1, с. 49]. Таким чином, словотвірна парадигма становить упорядковану мікросистему похідних одиниць одного ступеня деривації, об'єднаних спільною твірною основою і протиставлених словотворчими формантами.

Підтримуємо думку О.М. Тихонова, що словотвірне гніздо має чітко визначену структуру, і в основі “побудови гнізд лежить принцип ієрархії, принцип послідовного підпорядкування одних одиниць іншим [9, с. 36]. Необхідно зауважити, що до складу словотвірного гнізда входять слова, що мають спільний лексико-семантичний варіант, матеріальним виразником якого є коренева морфема. Межі словотвірних гнізд рухомі. Адже під впливом лінгвальних та екстралінгвальних чинників гнізда можуть поповнюватися новими словами (пор. *пролонгування*, *зомбування*, *пікетувальник*, *апелювач*) і втрачати деякі значення слова, коли вони переходять до пасивного складу

лексики, втрачаючи смислові зв'язки (пор. *дати* і *продати*, *вити* і *розвити*). У сучасній дериватології словотвірне гніздо разом із словотвірним типом належить до основних системотвірних одиниць словотвірного рівня мови. Якщо для похідних того чи того словотвірного типу загальним елементом є формант, то для словотвірного гнізда – вершинне слово. Словотвірна парадигма становить собою сукупність усіх похідних одного твірного й виступає частиною словотвірного гнізда. О.М. Тихонов зазначає, що “серед усіх частин мови дієслово має найширші словотвірні зв'язки і рішуче впливає на всі важливі процеси словотворення”, наголошуючи на тому, що словотвірні гнізда із вершинами-дієсловами мають найскладнішу структуру і значний склад похідних, особливо на першому ступені деривації [8, с. 286]. Характерно, що в словотвірному гнізді кожен зі ступенів деривації формує свою словотвірну парадигму, послідовно відображену в розгортанні гнізда по вертикалі. При базових словах-дієсловах на першому ступені деривації розташовані зворотні дієслова, багатократні, однократні, префіксальні і префіксально-суфіксальні, віддієслівні іменники, прикметники, складні слова [Там само, с. 287]. При базових дієсловах іншомовного походження на першому ступені деривації розташовані зворотні або префіксальні дієслова, іменники з абстрактним, агентивним значенням, прикметники, дієприкметники:

диференціювати

диференціювати-ся	
диференціюва-н'н'(а)	
диференці-а́ціj(а)	
дифер-éнт	
	диферент-ó-метр
диференц-і́ал	
	диференціа́ль-н(ий)
диференці́й-н(ий)	
	диференці́йн-о-діагності́чний
диференці́йова-н(ий)	
	мал-о-диференці́йован(ий)
від-диференціювати	
про-диференціювати	

На другому ступені деривації – похідні, утворені в основному суфіксальним способом та складні слова. Третій і четвертий ступені деривації характеризуються зниженням продуктивності. Морфологічна структура словотвірних гнізд із вершиною-дієсловом іншомовного походження характеризується усиченням дієслівної фінали (форматива *-ува-* (307) або *-и-* (3): *контужити*, *еконóмити*, *шпíбнити*). Опис словотвірних парадигм передбачає виокремлення зон, що становлять собою сукупність словотвірних значень, виражених дериватами відповідного лексико-граматичного класу: субстантивна, ад'єктивна, вербативна та адвербіальна зони. Саме дослідження морфологічних особливостей у межах словотвірних парадигм унаочнює механізм породження девербативів в українській мові, демонструючи параметри організації похідних вербативної, субстантивної, ад'єктивної та адвербіальної зон. У сучасному словотворі досить поширеним стало

визначення, згідно з яким словотвірна парадигма – це комплексна одиниця, що являє собою певну мікросистему дериватів одного ступеня словотворення, мотивованих тією самою твірною основою і протиставлених словотворчими формантами.

Концептуальний апарат морфології потребує подальшого вдосконалення й аналізу, упорядкування й узгодження з понятійними і термінологічними системами суміжних лінгвістичних дисциплін. На сучасному етапі опис та дослідження формальних ознак мовних одиниць із погляду системно-структурної лінгвістики видається перспективним напрямом, покликаним установити арсенал словотворчих формантів і пояснити природу морфологічних трансформацій.

Характерно, що типологічною ознакою дериваційних парадигм дієслів є їхнє внутрішнє структурування за частиномовними зонами девербативів. Словотвірні парадигми дієслова представлені три-, дво- та одноступінними дериватами. Для віддієслівних похідних продуктивною є тризонна типова словотвірна парадигма. Аналіз понад 310 словотвірних гнізд із вершинними дієсловами іншомовного походження дає можливість зробити висновок, що вони структуровані вербативною, субстантивною, ад'єктивною та адвербіальною зонами. Тризонні словотвірні парадигми дієслів з вершинними іншомовними дієсловами належать до першого продуктивного класу дієслів і представлені вербативною, субстантивною, ад'єктивною та адвербіальною зонами: **адаптувати** – *адаптувати-ся, адапт-а́ціj(a), адаптова-н(ий); анотувати* – *анотувати-ся, анотувá-н'н'(a), анот-а́ціj(a), анотова-н(ий), про-анотувати; балотувати* – *балотувати-ся, балотувá-н'н'(a), балотувá-ль/н(ий), ви-балотувати, за-балотувати, пере-балотувати; третірувати* – *третірувати-ся, третірува-н'н'(a), третірова-н(ий)*. Двоступінні словотвірні парадигми дієслів із вершинними дієсловами іншомовного походження представлені вербативною і субстантивною зонами, субстантивною і ад'єктивною зонами: **аналізувати** – *аналізувати-ся, аналізува́-н'н'(a); аналіт-ик(a), аналіт-ізм, аналітич-н(ий)* 2; на другому ступені деривації представлена тризонна словотвірна парадигма: *аналіт-ик, аналітич-н(ий)* 1, *аналітич-н-о, аналітик-о-синтетичн(ий); сканувати* – *пере-сканувати, сканувá-н'н'(a); грейдірувати* – *грейдірувати-ся, грейд-ер; грейдер-іст, грейдер-н(ий), авто/грейдер; дегустувати* – *дегустувати-ся, дегуст-а́ціj(a), дегуст-а́тор; реабілітувати* – *реабілітувати-ся, реабіліт-а́ціj(a)*. Одноступінні словотвірні парадигми дієслів із вершинними іншомовними коренями представлені субстантивною, ад'єктивною, вербативною зонами: *абордувати* – *аборд-а́ж, аборда́ж-н(ий); вояжувати* – *вояжирува́-н'н'(a), вояжирóв-к(a), вояж-ёр; гідрофікувати* – *гідрофікова-н(ий); дрейфити* – *з-дрейфити; маніювати* – *маніюва́-н'н'(a), маніул'-а́ціj(a), маніул'-а́тор; меліорувати* – *меліор-а́ціj(a); превалювати* – *превалюва́-н'н'(a)* 1. Установлено, що безпрефіксні базові дієслова належать переважно до двоступінних словотвірних парадигм, а префіксальні – до тризонних словотвірних парадигм. Доведено, що субстантивні та ад'єктивні суфікси потужніше використовують можливості морфологічної системи української мови, ніж вербативні та

адвербіальні. Морфонологічні позиції детермінують дію таких морфонологічних правил: усічення дієслівної основи при творенні похідних, консонантні альтернації в кореневій або суфіксальній морфемі на другому й третьому ступенях деривації (**абстрагувати** – *абстра́к-цї́й(a)*, *абстра́кт-н(ий)*; **індукувати** – *інду́к-цї́й(a)*, *індукт-і́вн(ий)* (ц'/т); **аналіз** – *аналі́з-увá-ти*, *аналі́т-ик(a)*, *аналі́т-і́зм*) (з'/т); **дискутувати** – *диску́с'-і́й(a)* (т/с'); палаталізацію передньоязикової щілинної /з/ (*конту́зити* – *конту́з'-і́й(a)*); депалаталізацію сонорної щілинної бокової /л'/ (*акумулюва́ти* – *акумул'-áтор*, *дублювати* – *дубл-éр*, *жонглювати* – *жонгл-éр*) і зміну позиції наголосу (*індикува́ти* – *індик-áтор*, *інвестува́ти* – *інвест-і́цї́й(a)*, *акумулюва́ти* – *акумул'-áтор*, *редукува́ти* – *реду́к-тор*).

Вивчення морфонологічних закономірностей у віддієслівних словотвірних гніздах із вершинним дієсловом іншомовного походження дає змогу зробити такі висновки: 1) уведення до словотвірної морфонології поняття словотвірного гнізда дає можливість вивчати словотвір як ієрархічну систему, а не просто сукупність похідних, визначати й прогнозувати морфонологічні процеси в контактній зоні; 2) типологічною ознакою дериваційних парадигм дієслів є їхнє внутрішнє структурування за частиномовними зонами девербативів; 3) дослідження морфонологічної структури словотвірних гнізд із вершинним дієсловом іншомовного походження необхідно здійснювати шляхом опису морфонологічних операцій з метою встановлення типології морфонологічних моделей у межах кожного морфонологічного класу, враховуючи специфіку словотвірних парадигм відповідних словотвірних гнізд.

Перспективу подальших розвідок словотвірної морфонології девербативів убачаємо у вивченні комплексних словотвірних одиниць (словотвірних гнізд і словотвірних парадигм), установленні морфонологічних типів і морфонологічних класів девербативів, з'ясуванні морфонологічних трансформацій дієслівних основ при творенні три-, дво- й однозонних похідних сучасної української мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Валюх З.О. Словотвірна парадигматика іменника в українській мові / З.О. Валюх. – К.; Полтава: АСМІ, 2005. – 350 с.
2. Демешко І.М. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Таблиці, схеми: навч. посіб. / І.М. Демешко. – Кіровоград: ПП “Інвест-Груп”, 2008. – С. 84–97.
3. Земская Е.А. Проблемы словообразования на современном этапе / Е.А. Земская, Е.С. Кубрякова // *Вопр. языкознания*. – 1978. – № 6. – С. 112–123.
4. Исследования по глагольной деривации: сб. ст. [отв. ред. В.А. Плу́нган, С.Г. Татевосов]. – М.: Языки славянских культур, 2008. – 384 с.
5. Лопатин В.В. Русская словообразовательная морфемика: Проблемы и принципы ее описания / В. В. Лопатин. – М.: Наука, 1977. – 315 с.
6. Лыков А.Г. Гнездо как высшая словообразовательная единица (к вопросу о соотношении и классификации единиц русского словообразования) /

А.Г. Лыков, Г.А. Ключковская // Русская словообразовательная синтагматика и парадигматика: сб. науч. труд. – Краснодар, 1991. – С. 67–78.

7. Олійник І.С. Іменники з суфіксом -ар (-яр) на позначення назв осіб / І.С. Олійник // Питання словотвору [за ред. І. І. Ковалика]: зб. наук. праць. – К.: Вища шк., 1989. – С. 59–68.

8. Тихонов А.Н. Проблемы составления гнездового словообразовательного словаря современного русского языка: курс лекций / А.Н. Тихонов. – Самарканд: Изд-во Самарканд. ун-та им. А. Навои, 1971. – 387 с.

9. Тихонов А.Н. Словообразовательный словарь русского языка: в 2 т. – [2-е изд., стер.] / А.Н. Тихонов. – М.: Рус. яз., 1990.

10. Толстая С.М. Морфонология в структуре славянских языков / С.М. Толстая. – М.: Индрик, 1998. – 318 с.